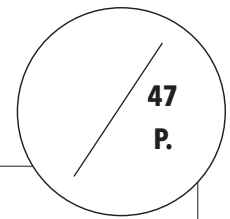

EKONOMIKOLLEN 2022

Elevens namn:	Klass:
Skola:	Kommun:

1. 1. Kombinera påstående med lämplig betalningsmetod.

/3 p.

Kontanter	Äganderätten överförs efter den sista delbetalningen.
Kontaktlös betalning	Transaktion med ett mobiltelefonnummer.
Mobilbetalning	Inte möjligt för person under 18 år.
Avbetalning	Reserverar köpesumman på brukskontot genast vid betalning.
Debit-kort	Används mindre i Finland än i Sydeuropa.
Credit-kort	Kräver en PIN-kod slumpmässigt.

2. a) Vilken av följande skatter betalas till staten och vilka betalas till kommuner/städer? Kombinera.

/3 p.

Staten	Mervärdesskatt	Kommunen / staden
	Fastighetsskatt	
	Skatt på alkoholhaltiga drycker	
	Kommunalskatt	
	Energiskatt	
	Inkomstskatt	

b) Nedan presenteras uppskattade skatteintäkter för fyra olika skatter år 2021. Välj rätt skatt ur rutan och placera den efter givna beloppet.

/2 p.

0,8 mrd € _____
4,1 mrd € _____
10 mrd € _____
21 mrd € _____

Skatt på förvärvsinkomster och kapitalinkomster
Mervärdesskatt (moms)
Energiskatt
Arvs- och gåvoskatt

Källa: statsbudget, statsrådets förslag för 2021, www.valtionbudjetti.fi

3. Skriv ner de händelser som bryter mot arbetslagstiftningen. Poängavdrag för felaktiga svar.

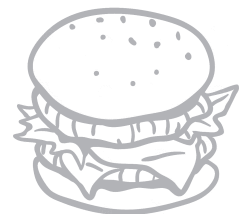
/4 p.

16-åriga Valo anställdes för ett sommarjobb på en hamburgerrestaurang. Valo undertecknade ett anställningsavtal på viss tid med sin arbetsgivare för perioden 15.6.-30.7. Lönen avtalades enligt inledande grundlön i enlighet med kollektivavtal inom restaurangbranschen.

Före Valo började försäljningsjobbet var han förpliktigad att praktisera med att göra hamburgerportioner och städa försäljningsplatsen fyra timmar per dag under tre dagar. För denna tid fick han ingen lön.

Valos arbete skulle ske mellan klockan 8 och 22 med arbetsskift både på vardagar och veckoslut. I juni lönen betalades lön enligt arbetstimmarna utan tillägg. Även slutlönen i juli innehöll betalning för de utförda arbetstimmarna utan övriga ersättningar.

I mitten av augusti anställde arbetsgivaren Valo för veckoslutarbete mellan klockan 18 och 02. Föräldrarna blev oroad över Valos trötthet och skolfrånvaron som den ledde till varpå föräldrarna hävde Valos anställningsavtal.

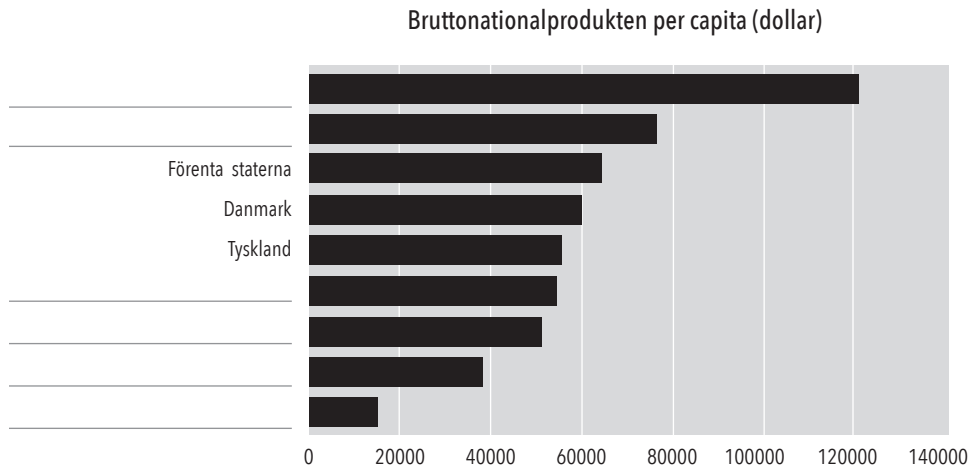
4.

a) Vad betyder bruttonationalprodukt (BNP)?

/1 p.

b) Statistiken nedan visar bruttonationalprodukten per capita i vissa länder. Rangordna följande länder i rätt storleksordning i följande statistik: Colombia, Luxemburg, Norge, Sverige, Finland och Estland.

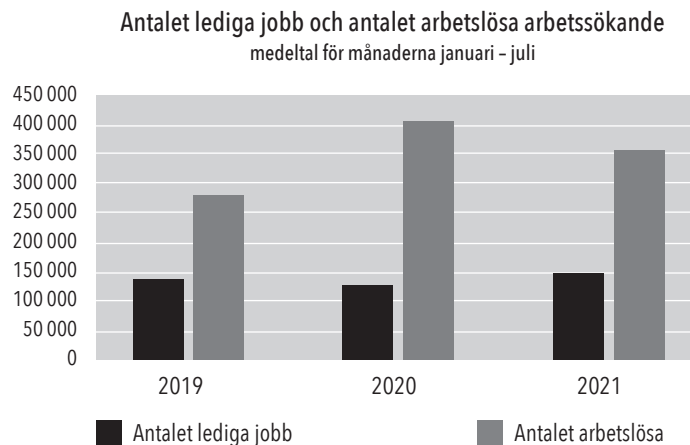
/3 p.

Källa: Världsbanken. Redigering av statistiken HYOL rf.

5.

Arbetslöshet och lediga jobb

Källa: Arbets- och näringsministeriet

a) Varför har antalet lediga jobb ökat från år 2020 till år 2021? Ge mig minst två förklaringar.

/2 p.

b) Varför fylls inte de lediga arbetsplatserna fastän det finns många arbetslösa?

/2 p.

c) Vad kunde staten och kommunerna göra för att minska antalet arbetslösa

/2 p.

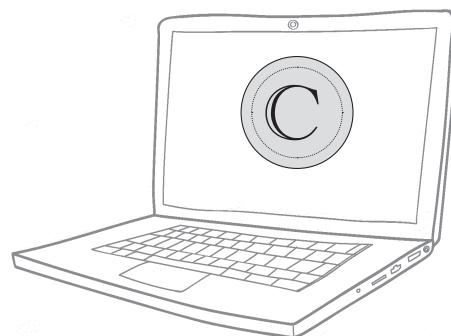
6. Elpriset bestäms på Nordic Nord Pool elbörs. Hur påverkas elpriset av följande händelser? En poäng ges för rätt svar /6 p. och en poäng för rätt argument.

händelse	effekt	argument
Skandinavien har en höst med avvikande låg nederbörd.		
Olkiluoto 3 tas i bruk 2022.		
Elöverföringskabeln mellan Sverige och Norge är sönder och ur bruk i två månader.		

7. Influenser Rahatykki på social media ger ofta sina följare olika ekonomiska tips. I sitt senaste inlägg introducerade han två olika sätt "för att snabbt och enkelt bli rik".

"Vad för slags Catcoin? Det är en så kallad kryptovaluta. Den är uppkallad efter en populär tweetande katt på nätet. Hittills har den funnits utan att noteras bland investerarna, men några offentliga personer har arbetat länge för att bygga upp en hype kring Catcoin. Detta år väcktes uppmärksamheten. På årets första dag var ett Catcoin-mynt värt ynka USD 0,00058. För några dagar sedan nådde värdet sin topp och var tillfälligt 0,66 USD. Så sent som idag var myntets värde 0,54 USD, vilket gav ägaren en häpnadsväckande avkastning på 9562%!!!! Lönt vara en vän till en tweetande katt - mjau!"

"Som en annan favorit har jag blankning. Blankning innebär att du som tillämpar blankning säljer sådana (exempelvis) aktier som du inte ens äger vid tidpunkten för försäljningen. De lånas av tredje part med förhoppning att aktiekursen ska falla. Då slår du till och köper dem billigt åt dig själv. Försäljningspris - inköpspris = vinst! De visa vet, även om boomare säger att blankning är ett lotteri, om priset på en viss aktie kommer att falla och om den som tillämpar blankning kommer att få avkastning eller förlora pengar."

Källor: www.sijoittaja.fi/284718/vuoden-2021-eniten-tuottaneet-kryptovaluutat/
www.osakesijoittaja.fi/shorttaaminen/

Utvärdera investeringsråden på sociala medier av influenser Rahatykki.

- a) från perspektiv på investeringsrisk. Ge ett exempel på risken i samband med både kryptovalutor och blankning. /2 p.

- b) från perspektiv på avkastning. /2 p.

- c) Vilket av alternativen skulle du själv välja och varför just detta? Motivera ditt svar /3 p.
